

Зміст

Передмова	6
Невловний птах	12
Берег	14
Ріка.	18
Плавні	22
«Я»	30
Вал	34
Подив	42
Диво-птах	50
Дивосвіт	52
Стежина	62
Ліс	68
Гори	76
Звір.	84
Море	92

Острів	98
Земля воїна	104
Велике місто	110
Пустеля	116
 Птах душі	 124
 Великий луг	 126
Вічний дуб	132
Софія	138
Пороги	144
Нові плавні	152
Лан	162
Мости	170
Зорі	176
 Пісня птаха	 182
 Темрява	 184
Лицар	194
 Віднайдений птах	 200
 Післямова	 202

АНДРІЙ ЗЕЛІНСЬКИЙ

Видавництво
«Колесо Життя»
Київ, 2025

*Людина
народжується
в мандрівці*

Передмова

Сьогодні про Україну у світі знають. Щоправда, кожен по-своєму, у кожного виникають власні асоціації, коли чують саме слово. Проте беззаперечним залишається глобальний запит на глибше розуміння нас і нашої історії. Тому цілком природно постає питання: «А що про себе знаємо ми? Що таке Україна?» Протягом віків українці прокидалися щоранку з думкою про те, що їм необхідно відповідати кимось накресленим стандартам. Біда в тім, що на інженерів нашого майбутнього претендувало немало кандидатур, а проекти в них були дуже різні. Сьогодні чи не найкращий час збагнути: «Маячня!» Усе з нами гаразд. Просто впродовж тривалого часу нам розповідали не ті казки.

Для мене особисто Україна розпочинається не з варягів чи греків, не із князівських династій і не з Іпатіївського літопису, а з людини, яка всупереч викликам нездоланих масш-

табів століттями засівала лани, прокладала мости, мріяла, вірила, боролася. Зміщення фокусу на користь ідеологічних наративів позбавило нас протагоніста самого історичного процесу – людини, свідомої власної гідності, господаря своєї свободи. Історія України – це про нього. І про неї.

Тож як віднайти загублене? Час допомагає нам сьогодні переналаштувати фокус суспільної уваги на тих, від кого залежить екзистенційний прорив нації, – чоловіків і жінок, які на дуже різних фронтах, але з особливою відвагою та відданістю ведуть запеклу боротьбу за життя, за свободу й гідність кожного з нас. І це з нами не вперше. За лаштунками нашої історії залишається людина – вільна, сильна, здатна. Можливо, сьогодні й настав час повернути історію цій людині. А от як саме це зробити, на мою думку, – основне, фундаментальне питання для сьогоднішньої української культури та освіти, і шукати відповідей на нього, мабуть, варто уже зараз, усім разом.

Запропоновані на цих сторінках роздуми вірно наслідують логіку руху Семена та Якима просторами Дивосвіту. Історію про їхні мандри я вже встиг детально переповісти в моїй казці «Семенові зорі». Ідея ж написання цієї книги виникла як необхідність глибше розкрити значення

основних концептів, символів, метафор, прихованих за казковими подіями та персонажами, щоб заглянути за лаштунки історії, до основ української вічності, звідки родом наш господар своєї свободи. Отже, пропоную рефлексію саме про це – про онтологію суб'єктності.

Суб'єктність – термін, що сьогодні доволі популярний у національному дискурсі. А вона – не даність. На суспільному, як і на індивідуальному рівні, суб'єктність набувається, а отже – формується, виборюється, твориться, конструюється. Тому не варто вчергове очікувати, коли все складеться відповідним чином, можна діяти вже, бо ж сьогодні наш із вами час – час ставати сильнішими.

Отож запрошую читача до мандрівки Софійним Дивосвітом у пошуках людини, глибоко свідомої своєї гідності, повноправного суб'єкта власної долі, господаря своєї свободи. Сподіваюся, для когось ці сторінки стануть герменевтичним ключем для більш осмисленого перечитання нашого часу, а можливо, й мапою для мандрівки власним життям.

Київ

30 грудня 2024 року